

Уманський національний
університет садівництва

Факультет агрономії

Кафедра
Генетики, селекції рослин та
біотехнології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СПЕЦІАЛЬНА СЕЛЕКЦІЯ І НАСІННИЦТВО ПОЛЬОВИХ КУЛЬТУР»

Рівень вищої освіти:	<u>магістр</u>
Спеціальність:	<u>201 Агрономія</u>
Освітня програма:	<u>другого (магістерського) рівня вищої освіти</u>
Навчальний рік, семестр:	<u>2023-2024 н.р., семестр 1</u>
Курс (рік навчання)	<u>1 (1)</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>5</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова / вибіркова:	<u>вибіркова</u>

Лектор курсу	Ірина ДІОРДІЄВА
Профайл лектора	https://genetics.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-kafedri/diordieva-irina-pavlivna.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	Diordieva201443@gmail.com
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=257
Консультації	Що четверга з 15 ⁰⁰ до 16 ⁰⁰ в аудиторії №91 навчального корпусу №1

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Освітня програма	<u>Агрономія</u>
Перелік загальних компетентностей	ЗК 1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 3 – Здатність до саморозвитку, самореалізації, використання творчого потенціалу.
Перелік фахових компетентностей	ФК 3. Здатність розуміти сутність сучасних проблем агрономії, науково-технічну політику в межах виробництва екологічно-безпечної продукції рослинництва.
Перелік програмних результатів навчання	ПРН 12. Проектно-технологічна діяльність: – готовність застосовувати кваліфіковані методологічні підходи до моделювання сортів, систем захисту рослин, прийомів і технологій виробництва продукції рослинництва.

Опис дисципліни

Структура навантаження студентів	Кількість годин – 150 Кількість лекційних годин – 18 Кількість Лабораторних/практичних занять – 42 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 90 Форма підсумкового контролю – екзамен
Методи навчання	В рамках вивчення дисципліни передбачено проведення: - лекцій. За структурою заплановані лекції поділяються на вступні, тематичні, заключні, оглядові, установчі. Для проведення лекцій використовується мультимедійний комплекс для наочного відображення представленого матеріалу; - лабораторні/практичні заняття. На заняттях використовується теоретичне й практичне вивчення особливостей організації селекційного процесу польових культур, а також розробка нових й оптимізація існуючих методів селекції. З метою кращого засвоєння матеріалу планується використання тестів, написання рефератів, вирішення ситуаційних задач тощо. За

	окремими темами планується проведення семінарів із залученням фахівців з виробництва.
Мета курсу	набути здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Завдання курсу	здобути теоретичні знання та набути практичних навичок з організації селекційного процесу польових культур, науково обґрунтованого підбору батьківських компонентів, особливостей створення та добору нових цінних генотипів, оцінки селекційного матеріалу, поліпшення селекційного процесу основних польових культур, забезпечення оптимальних умов вирощування насіннєвого матеріалу в ланках первинного насінництва з метою забезпечення необхідної кількості насіннєвого матеріалу для передачі в Державне сорто випробування
Зміст дисципліни	
Тематика лекцій	<p>Селекція і насінництво зернових колосових культур</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Селекція і насінництво пшениці 2. Селекція і насінництво жита, тритикале. <p>Селекція і насінництво ярих зернових культур.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Особливості селекційного процесу і первинного насінництва кукурудзи 4. Селекція і насінництво ячменю <p>Селекція і насінництво олійних культур.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Селекція і насінництво соняшнику 6. Селекція і насінництво ріпаку. <p>Селекція і насінництво технічних культур</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Селекція і особливості насінництва буряків цукрових 8. Breeding and seed production of potato <p>Селекція та насінництво багаторічних бобових трав</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Особливості селекційного процесу та первинного насінництва люцерни, еспарцету, конюшини
Політика дисципліни	
Організація навчання	Регулярне відвідування лекцій, активна участь на практичних заняттях, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи. Організація навчання відбувається згідно розкладу http://mkr.udau.edu.ua/
Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни здобувач може набрати максимально 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки рефератів або есе до семінарських занять, проведення контрольних заходів студенти повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу доброчесності Уманського НУ: https://mon.udau.edu.ua/assets/files/normativni/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-unus-2019-1.pdf .

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота													Підсумковий контроль (екзамен)	Сума	
Модуль 1			Модуль 2			Модуль 3			Модуль 4			Модуль 5		30	100
T 1	T 2	МК 1	T 3	T 4	МК2	T 5	T 6	МК3	T 7	T 8	МК4	T 9	МК5		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

Конспект лекцій, навчальні посібники, монографії, дов. й ін. література.

1. Діордієва І. П. Методика і техніка селекційного процесу жита. Методичні рекомендації для проведення лабораторних занять з дисципліни «Спеціальна селекція і насінництво польових культур», «Селекція і насінництво гетерозисних гібридів» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 201 «Агрономія» вищих аграрних закладів освіти IV рівня акредитації. – Умань: УНУС, 2018. – 12 с.

2. Діордієва І. П. Спеціальна селекція і насінництво польових культур. Методичні рекомендації для індивідуальної роботи студентів з дисципліни «Спеціальна селекція та насінництво польових культур» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 201 «Агрономія» вищих аграрних закладів освіти IV рівня акредитації. – Умань: УНУС, 2018. – 12 с.

3. Діордієва І. П. Спеціальна селекція і насінництво польових культур. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «Спеціальна селекція та насінництво польових культур» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 201 «Агрономія» вищих аграрних закладів освіти IV рівня акредитації. – Умань: УНУС, 2018. – 12 с.

4. Діордієва І. П. Методика і техніка селекційного процесу пшениці. Методичні рекомендації для проведення лабораторних занять з дисципліни «Спеціальна селекція і насінництво польових культур» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 201 «Агрономія» вищих аграрних закладів освіти IV рівня акредитації. – Умань: УНУС, 2018. – 12 с.

5. Рябовол Я. С., Рябовол Л. О., Любченко А. І., Діордієва І. П. Спеціальна селекція і насінництво польових культур. Методичні рекомендації до написання курсового проекту з дисципліни «Спеціальна селекція та насінництво польових культур» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 201 «Агрономія» вищих аграрних закладів освіти IV рівня акредитації. – Умань: УНУС, 2016. 16 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Мазур О. В., Мазур О. В., Лозінський М. В. Селекція та насінництво польових культур: навчальний посібник. Вінниця: «ТВОРИ», 2020. 348 с.

2. Васильківський С. П., Кочмарський В. С. Селекція і насінництво польових культур: підручник. Біла Церква, 2016. 376 с.

3. Бугайов В. Д., Васильківський С. П., Власенко В. А. Спеціальна селекція польових культур: навчальний посібник. Біла Церква, 2010. 368 с.

4. Рябчун Н. І., Єльніков М. І., Звягін А. Ф., Голік В. С., Голік О. В. Спеціальна селекція і насінництво польових культур: навчальний посібник. Харків, 2010. 462 с.
5. Сигида В. П. Досягнення, напрями і завдання селекції окремих польових культур: навчальний посібник. Умань: УКВПП, 2009. 84 с.
6. Чекалін М. М., Тищенко В. М., Баташова М. Є. Селекція та генетика окремих культур: навчальний посібник. Полтава: ФОП Говоров С. В., 2008. 368 с.

Допоміжна

7. Молоцький М. Я., Васильківський С. П., Князюк В. І. Селекція та насінництво польових культур: практикум. К.: Вища шк., 1995. 238 с.
8. Колючий В. Т. Селекція, насінництво і технології вирощування зернових колосових культур у Лісостепу України. К.: Аграрна наука, 2007. 800 с.
9. Діордієва І. П., Рябовол Я. С., Рябовол Л. О., Полторецький С. П., Коцюба С. П. Селекційне вдосконалення тритикале за використання пшениці спельта: монографія. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 214 с.
10. Diordiieva I., Riabovol L., Riabovol Ia., Serzhuk O., Novak A., Kotsiuba S. The characteristic of wheat collection created by *Triticum aestivum* L./*Triticum spelta* L. hybridization. *Agronomy research*. 2018. Vol. 16. № 4. P. 45–53.
11. Riabovol Ia., Riabovol L., Diordiieva I., Poltoretskyi S., Lubchenko A., Kononenko L., Kryzhanovskyi V. Evaluation of resistance to diseases of soft winter wheat samples created by hybridization of ecologically and geographically remote forms. *Ukrainian journal of ecology*. 2018. Vol. 8. Iss. 3. P. 33–36.
12. Диордиева И. П., Рябовол Л. О., Рябовол Я. С., Ренгач П. Н., Коцюба С. П., Макарчук М. А. Использование спельты (*Triticum spelta* L.) в селекции на качество зерна тритикале. *Сельскохозяйственная биология*. 2019. Т. 54. № 1. С. 31–37.
13. Poltoretskyi S., Riabovol L., Diordiieva I., Riabovol I., Yatsenko A. Sowing parameters influenced on proso millet quality and yielding capacity. *Ukrainian Journal of Ecology*. 2019. Vol. 9 Iss. 4. P. 606–610.

Інформаційні ресурси

1. <https://www.youtube.com/watch?v=fG2xPctGGrc>.
2. <http://svitppt.com.ua/biologiya/genetichni-osnovi-selekcii-roslin.html>.

Зміни і доповнення в робочій програмі за 2021 р.

1. Змінено кількість годин для лекційних занять.
2. Змінено кількість годин для самостійної роботи студентів.
3. Оновлено список літератури.
- 1.